

ALADIN HUSIĆ

Orientalni institut 2000-2015. (u povodu 65 godina postojanja i rada)

Orientalni institut u Sarajevu spada među najstarije naučne ustanove u Bosni i Hercegovini. Ove godine obilježio je šezdeset i pet godina postojanja. U tih 65 godina dijelio je sudbinu mnogih srodnih institucija kod nas. Ipak, kao rijetko koja srodna ustanova u Bosni i Hercegovini 17. maja 1992. godine doživio je potpunu devastaciju, neprocjenjiv i nenadoknativ materijalni gubitak. Usprkos tome opstao je, i u poratnom razdoblju polako se dizao iz pepela, ušavši u jedno novo razdoblje koje je obilježeno i nekim drugim promjenama. U ovom kraćem pregledu želi se ukazati na neke osnovne trendove koji prate ovu ustanovu kao i na njene aktivnosti u proteklu deceniju i po.

Iako se osnovni zadaci i ciljevi rada Orientalnog instituta nisu mijenjali, u proteklu deceniju i pol, dolazilo je do promjena koje su se odvijale kako izvan, tako i unutar samog Instituta. U tom kontekstu važno je istaći kadrovske promjene usmjerene ka obnovi izgradnje naučnog kadra kao jedne od osnovnih pretpostavki postojanja i rada instituta. Taj proces traje od prestanka agresija na Bosnu i Hercegovinu do danas. Posebno je intenziviran nakon 2000. godine. Drugi, nešto manje vidljiv, jeste proces integriranja Orientalnog instituta u Sarajevu u Univerzitet u Sarajevu kao jedne od punopravnih članica. U ranijem razdoblju, Institut je bio pridružena članica, a danas je organizaciona jedinica Univerziteta, kao i druge državne visokoškolske i naučne ustanove. Proces sistemske integracije započeo je 2010. godine, a 2013. godine ušao u jednu od završnih faza. Naime, još uvijek su organizacione jedinice u isto vrijeme i dio Univerziteta i samostalni pravni subjekti. Stoga se želimo osvrnuti na oba navedena procesa i ukazati na njihove osnovne rezultate i intencije.

Kadrovska obnova

Usprkos materijalnoj i kadrovskoj devastaciji tokom rata Orientalni institut nastavio je svoje postojanje i funkcioniranje na temelju novih pretpostavki u postratnom periodu općenito, pa i periodu nakon 2000. godine. Obilježje nove dekade rada Orientalnog instituta jeste pokušaj da se, koliko je moguće, ublaže posljedice

spomenute planske materijalne i kadrovske devastacije. Za razliku od materijalne štete na izvorima koja je u određenim segmentima teško ili gotovo nenadoknadiiva i neprocjenjiva, kadrovske posljedice su, zahvaljujući razumijevanju šire društvene zajednice, uspješnije otklonjene. Stoga treba istaći da su u navedenom periodu postignuti značajni rezultati na polju znanstvene i stručne izgradnje novih kadrova, čime je u kadrovskom smislu osigurana budućnost Orijentalnog instituta. Osim toga, usljed potreba i interesa nauke i visokog obrazovanja, dio stalnih uposlenika Instituta prešao je u radni odnos na Filozofski fakultet u Sarajevu. Prelaskom trojice doktora nauka u najvišim naučnim zvanjima u stalni radni odnos na Filozofski fakultet u periodu odmah poslije rata (1997), na Orijentalnom institutu u stalnom radnom odnosu ostao je samo jedan doktor nauka dok su ostali bili i dalje uključeni u vijeća i odbore Instituta, značajne za planiranje budućeg rada institucije. Dolaskom na direktorsku poziciju dr. Behije Zlatar (1998), Orijentalni institut je dobio još jednog uposlenika u naučnom zvanju. Jubilej 50 godina postojanja i rada Orijentalnog instituta dočekan je sa dva stalno uposlena doktora nauka, dva doktora nauka u statusu vanjskih saradnika, te četiri magistra nauka i nekoliko stručnih saradnika. U pravnom pogledu, zajednički rad stalnih uposlenika i vanjskih naučnih saradnika koji su i dalje ostali vezani za institut, omogućio je normalan rad Orijentalnog instituta i njegovu formalnu registraciju prema postojećim zakonskim regulativama. Shodno zakonu o naučnoistraživačkoj djelatnosti uvjet za registrovanje bio je minimalno 20% doktora nauka i 20% magistara u jednoj naučnoj ustanovi. Uobičajeno napredovanje i školovanje doprinosi sve većem broju naučnih saradnika. Tako je 2000. godine Orijentalni institut imao sljedeću strukturu uposlenih: 2 doktora nauka u stalnom radnom odnosu, 2 doktora nauka u svojstvu vanjskih saradnika i četiri magistra nauka. Nakon 2000. godine struktura uposlenih se značajno izmijenila. Oba doktora nauka iz perioda do 2000. godine, te jedan magistar nauka otišli su u mirovinu. Tri magistra iz 2000. godine su u međuvremenu doktorirali, od čega su dva doktora nauka otišla u mirovinu krajem 2013. godine. U tom razdoblju i novi uposlenici su stjecali naučna zvanja, tako da je prvobitni kadrovski deficit nadoknađen planskom i sistematskom naučnom izgradnjom postojećeg kadra. Danas Orijentalni institut ima devet doktora, tri magistra nauka i tri sa završenim drugim ciklusom studija (MA). Njih pet je u završnoj ili poodmakloj fazi trećeg ciklusa, dakle doktorskog studija, tako da se uskoro očekuje da u kadrovskom smislu Orijentalni institut postane bogatiji za još šest doktora nauka. U tom kontekstu važno je istaći da su neki od doktora nauka svoje doktorate radili ili rade izvan Bosne i Hercegovine, SAD-u, Ujedinjenom Kraljevstvu, Turskoj ili u Hrvatskoj. U cilju naučnog i stručnog osposobljavanja i usavršavanja, dvoje uposlenika Orijentalnog instituta boravili su na specijalizacijama u Kuvajtu 2012. i Ankari 2013. godine.

Promjene upravnom statusu i organizaciji Orijentalnog instituta

Kao samostalan pravni subjekt Orijentalni institut, kao i druge visokoškolske i naučno-istraživačke ustanove, odgovarao je za svoj rad izravno Ministarstvu za obrazovanje, nauku mlade Kantona Sarajevo. Nadzor nad zakonitošću rada Orijentalnog instituta vršilo je nadležno resorno ministarstvo kao osnivač. Upravljanje institutom vršio je Upravni odbor. Upravni odbor brojao je pet članova, od čega dva iz reda uposlenika, a ostala tri imenovani su ispred osnivača. Kontrolu poslovanja instituta vršio je Nadzorni odbor koji se sastojao od tri člana, dva koja dolaze ispred osnivača i jednog iz reda uposlenika. Izbor i imenovanje Upravnog i Nadzornog odbora, vršila je Vlada kantona Sarajevo na prijedlog resornog ministarstva. Donošenjem novih Zakona o visokom obrazovanju (Sl. Nov. KS, 22/10) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Sl. Nov KS, broj 15/13), Statuta Univerziteta u Sarajevu 22.05.2013. i Zakona o visokom obrazovanju (prečišćeni tekst) (Sl. Nov KS, br. 42/13 od 31.10.2013). došlo je do funkcionalnog integriranja svih visokoškolskih i naučnoistraživačkih ustanova u Sarajevski univerzitet. Time su sve državne visokoškolske i naučnoistraživačke ustanove čiji osnivač je Kanton Sarajevo, a ranije skupština RBiH, integrirane u Univerzitet kao jedinstven subjekt. Dosadašnji način upravljanja i nadzora, prenesen je u velikoj mjeri sa Ministarstva, Upravnog i Nadzornog odbora instituta na Univerziteti Upravni odbor Univerziteta. Shodno novonastalim promjenama puni naziv ustanove je Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu.

Za razliku od dosadašnje prakse u kojoj je Vlada Kantona Sarajevo, po izboru i na prijedlog Upravnog odbora Orijentalnog instituta vršila imenovanje direktora, shodno novonastalim okolnostima, na prijedlog Naučnog vijeća, kao stručnog tijela Instituta, imenovanje direktora vrši rektor Univerziteta. Funkciju direktora Orijentalnog instituta od 1998. do 2014. godine obavljala je dr. Behija Zlatar, a od 01.10.2014. godine dr. Adnan Kadrić.

U skladu s novim okolnostima, Orijentalni institut dužan je, osim zakona, uskladiti svoja opća i provedbena akta sa Statutom Univerziteta. S tim u vezi, donošenje novih akata Instituta je u toku i u koordinaciji sa instrukcijama nadležnih tijela i stručnih komisija pri Univerzitetu u Sarajevu. Prema prijedlogu Pravilnika o novoj organizaciji i sistematizaciji, Orijentalni institut ima pet odjeljenja, i to:

- Odjeljenje za filologiju,
- Odjeljenje za historiju,
- Odjeljenje za orijentalno-islamsku kulturu i bliskoistočne studije,
- Odjeljenje za edukativnu i ekspertnu djelatnost i
- Odjeljenje za dokumentaciju.

Rezultati rada

Naučni rezultati Orijentalnog instituta objavljuju se kroz već ustanovljene publikacije ove naučne ustanove: godišnjak *POF*, *Posebna izdanja*, i *Monumenta Turcica i druga izdanja*. Od 2000. godine do danas u navedenim serijama Orijentalni institut objavio je ukupno 39 publikacija, od toga 15 brojeva godišnjaka, 21 posebno izdanje (knjige), 2 Monumenta Turcica i 2 zbornika. Ovim brojem se svakako ne iscrpljuje ukupan naučni doprinos saradnika Orijentalnog instituta, niti Instituta kao institucije. Značajan broj rezultata rada saradnika Orijentalnog instituta objavljen je i u drugim naučnim publikacijama u Bosni i Hercegovini, ali i u inostranstvu. Tu se posebno ubrajaju izlaganja sa naučnih skupova ili simpozija. Nedostatak sredstava potrebnih za izdavanje rezultata naučnog djelovanja često rezultira angažmanom vanjskih izdavača tako da se dio rezultata rada saradnika Instituta objavljuje i izvan publikacija Instituta. Neka važna izdanja Orijentalnog instituta finansirali su prijatelji donatorskim sredstvima izvan Bosne i Hercegovine. Bez te podrške, ukupan broj spomenutih publikacija bio bi mnogo manji.

Prilozi za orijentalnu filologiju predstavljaju poznatu i prepoznatljivu publikaciju s tradicijom dugom šezdeset i pet godina. U proteklom petnaestogodišnjem periodu objavljeno je 15 brojeva časopisa u 14 svezaka. U nastojanju da se nadoknadi zaostatak nastao usljed agresije na Bosnu i Hercegovinu (1992-1995) jedna knjiga (broj 52-53 za 2002-2003., Sarajevo 2004) objavljena je kao dvobroj. Treba također istaći da jubilarni broj 50 koji sadrži dvadeset i dva rada predstavlja izbor najznačajnijih radova iz prethodno objavljenih brojeva (1-49). Ovaj broj objavljen je u cjelosti na engleskom jeziku. Jubilarni 60 broj također sadrži referate sa skupa u povodu 60 godina postojanja i rada OI. U pripremi je i POF br. 64 koji će sadržavati izlaganja sa skupa u povodu 65 godina rada Orijentalnog instituta.

Zbirno, u 15 brojeva objavljena je 381 bibliografska jedinica, od kojih 147 predstavlja izvorne naučne radove. Radi cjelovitosti i preglednosti objavljeni radovi i prilozi mogu se podijeliti na sljedeći način: In memoriam 5, jezik 34, književnost 52, historija i diplomatika (uključujući i kulturnu historiju) 61, prikaza 197, priloga 9, prijevoda 1, bibliografija 6, kritika 5, izvještaja sa skupova 3 i jubileja 8.

U seriji *Monumenta Turcica* objavljena su dva vrlo značajna izvora: *Sidžil Tešanjskog kadiluka: 1740 – 1752. godine* i *Opširni popis Kliškog sandžaka iz 1550. godine*. Oba projekta rađena su prije 1992. godine, a za objavljivanje priređeni 2005. i 2007. godine. Sva je sreća da su oba rukopisa sačuvana u vlastitim kućnim i porodičnim bibliotekama obrađivača. Nažalost, obrađivač Kliškog deftera Fehim Dž. Spaho i sam je bio žrtva agresorske granate 1993. godine, te nije dočekaao objavljivanje svoga djela. Original sidžila Tešanjskog kadiluka izgorio je zajedno sa ostalom arhivskom građom Instituta, tako da nije bilo moguće objaviti faksimile, niti u pripremi dodatno konsultirati izvornik.

U ediciji **Posebna izdanja** Orijentalni institut je objavio ukupno 21 naslov, iz različitih oblasti: jezik, književnost, historija. Među navedenim izdanjima, osim prijevoda izvora kao što je *Ljetopis Mehmeda Halife Bošnjaka*, nalazi se i prijevod *Historije Osmanske države i civilizacije I i II* (prvi dio objavljen 2004., a drugi 2008.). Ovo djelo rezultat je rada velikog broja historičara iz Turske koje je Orijentalni institut pripremio i objavio za potrebe struke našeg i regionalnog govornog područja. Iz oblasti turskog jezika 2003. godine objavljena je knjiga *Nad turskim i bosanskim frazikonom: semantički, sintaksički, lingvostilistički i sociolingvistički aspekt*. U oblasti turskoj jezika i književnosti objavljeni su još: *Pojmovnik divanske i tesavufske književnosti*, (2007) zatim *Objekt ljubavi u tesavufskoj poeziji: Muradnama Derviš-paše Bajezidagića* (2008), *Historija turske književnosti* (2013). Iz arabistike, u 2011. godini objavljeno je pet naslova. Zalaganjem akademika Esada Durakovića, Fondacija Al-Baptin finansirala je ova izdanja. Da nije bilo njihovog razumijevanja i želje da podrže izdavanje tih naslova, publikovanje ovih naslova bilo bi sasvim upitno. Riječ je o sljedećim naslovima: *Recepcija arapske književnosti u Bosni i Hercegovini u periodu 1950-2005; Palestinski postkolonijalni roman i novela u djelima Ćabre 'Ibrahima Ćabre i Ćassāna Kanafānija; Tropi i figure u arapskoj stilistici; Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku; Gazeli Ahmeda Hatema Bjelopoljaka na arapskom jeziku*. Iz oblasti historije, 2010. godine objavljeno je djelo *Gazi Husrev-beg*, dok su nešto kasnije objavljene dvije knjige, *Nastanak Mostara, njegov urbani i demografski razvoj do kraja 16. stoljeća* (2014) i *Životni put prvog beglerbega Bosne: Ferhad-paša Sokolović: 1530.-1590.* (2015). U kategoriju ove vrste monografija može se svrstati i *Naučno i stručno djelo dr. Safvet-bega Bašagića* objavljeno nešto ranije, 2010. godine. Iz lingvistike 2010. godine objavljen je naslov *Glagolski aspekt u perzijskom i bosanskom jeziku*, a godinu dana kasnije i knjiga *Sve na Zemlji Sjena je Ljepote: Ontološka poetika jednog sufijskog divana: Šejh Hatemov Divan*.

Osim navedenih publikacija Institut objavljuje i izlaganja sa skupova, konferencija ili okruglih stolova koje organizira. Izlaganja sa jubilarnih skupova Instituta objavljuju se u pojedinim brojevima *POF*-a, dok se izlaganja sa drugih skupova objavljuju kao zasebni zbornici radova. Tako je u suizdavaštvu sa Naučnoistraživačkim institutom "Ibn Sina" objavljen Zbornik radova sa skupa *Mjesto i uloga derviških redova u Bosni i Hercegovini*, dok je Zbornik *Naseljavanje muhadžira iz Srbije u Bosnu* objavljen 2012. godine u suizdavaštvu sa Institutom za istoriju iz Sarajeva.

Mali procenat preživjelog rukopisnog fonda, kao i onaj koji je nabavljen nakon agresije (1992-1995), kataloški je obrađen i 2009. godine objavljen *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Izdavanje ovog kataloga finansirala je fondacija Al-Furqān iz Londona.

Obnova **arhivskog fonda** jedan je od važnih zadataka rada i strateški cilj Orijentalnog instituta u budućnosti. To je jedini način da se osiguraju temeljne pretpostavke

za kontinuirano ispunjavanje osnovnih zadataka i ciljeva Instituta. Gubitkom vlastitog arhivskog fonda 1992., od završetka agresije na BiH do danas, djelovanje Instituta se uglavnom zasniva na istraživanjima i prikupljanju arhivske građe, prvenstveno u arhivima Republike Turske, ali i drugim arhivima koji posjeduju građu osmanske provenijencije. U tu svrhu koriste se kraći boravci u arhivima i na taj način svakodnevno obogaćuje arhivski fond. U tom smislu 2002. godine potpisan je *Protokol o saradnji sa Generalnom direkcijom Turskih arhiva* kako bi se istraživačima Instituta olakšao pristup arhivskoj građi, kao i da se navedena građa za potrebe Orijentalnog instituta dobija pod olakšavajućim okolnostima. Zahvaljujući tome, stvoren je solidan fond arhivske građe koji omogućuje nastavak uspješnog rada instituta. Ta se aktivnost odvija kontinuirano, i svakim boravkom u nekom od arhiva, fond se postepeno uvećava. Iako je šteta nastala spaljivanjem Orijentalnog instituta neprocjenjiva i nenadoknadiva, treba istaći da su naponi na obnovi rukopisne zbirke dali određene rezultate. Preostali dio rukopisne Zbirke Orijentalnog instituta obogaćen je za novih 55 kodeksa koji su u Orijentalni institut dospjeli otkupom ili poklonima institucija ili pojedinaca. Godine 2002. otkupljena su 34 rukopisna kodeksa od porodica Vatrenjak i Mujezinović, dok je 21 rukopis dospio kao poklon.

Po broju jedinica bibliotečki fond je dostigao predratno stanje i on se svakodnevno uvećava, kupovinom stručne i naučne literature, poklonima i međubibliotečkom razmjenom. **Biblioteka Orijentalnog instituta** danas broji više od **deset hiljada** bibliotečkih jedinica monografskog karaktera, uglavnom probranih knjiga. I u tom segmentu je, dakle, donekle dostignut nivo od prije 1992. godine. Osim toga, Biblioteka Hamida Hadžibegića koju je Institutu 2001. godine poklonila njegova porodica vodi se kao poseban fond i broji **1079** bibliotečkih jedinica. Odjel **periodike** ima **1827** bibliotečkih jedinica godišnjaka, a **149** naslova časopisa i **121** naslov nekompletiranih drugih časopisa. Pomoć prijatelja u donaciji knjiga bila je vrlo značajna i dragocjena. IRCICA (Research Centre for Islamic History, Art and Culture sa sjedištem u Istanbulu) donirala je 2000. godine biblioteku preminulog prof. dr. Ahmeda Ateša. Također, gosp. Jeffrey B. Spurr iz SAD, preko ustanove Sabre Foundation posredovao je u doniranju biblioteke preminule prof. dr. Kathleen Burrell (2001.), kao i biblioteke prof. Alana Fishera (2005.) Orijentalnom institutu. Bošnjački institut – Fondacija Adil Zulfikarpašić donirao je starija izdanja domaćih i inozemnih časopisa 2003. godine. Iste godine, TIKA je donirala neka izdanja turskih izdavača. Godine 2000. Bibliotheque Nationale iz Pariza sa svojim izdanjima i izdanjima drugih izdavača iz oblasti vezanih za rukopise i katalogizaciju rukopisa uz svesrdnu pomoć g-đe Marie Genevieve Guesdon, pomogla je obogaćivanje knjižnog fonda Instituta.

Referentna literatura na perzijskom jeziku donirana je od strane Kulturnog Centra IR Iran i Instituta "Ibn Sina" – 2003. godine, a Nacionalne biblioteke IR Iran tri godine kasnije. Ambasada IR Iran dodijelila je sredstva za kupovinu stručne literature

iz oblasti perzijskog jezika, književnosti i historije. Od institucija želimo istaći još Türk Tarih Kurumu (Tursko historijsko društvo) koji je 2013. godine poklonio institutu svoja kompletna izdanja. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke – također doniralo je naučnu i stručnu literaturu u 2014. i 2015. godini.

Među pojedincima i prijateljima koji su pomagali Biblioteku instituta je i Lejla Somun koja je 2004. donirala stručnu literaturu iz oblasti orijentalistike, a g-đa Živa Vesel zajedno sa “L’Association d’Amitié avec les Bibliothécaires de Bosnie-Herzégovine” 2005. godine poklonila komplet knjiga i časopisa biblioteci OI. Stručne časopise iz oblasti islamske umjetnosti, bibliotekarstva i drugih, za Institut zanimljivih oblasti kontinuirano donira prof. dr. Andras Riedlmayer. Godine 2015. biblioteka Orijentalnog instituta obogaćena je sa značajnim fondom periodike iz perioda od 1900. do 1945. godine. Naime, ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo, na čelu s ministrom Samerom Rešidatom, finansiralo je otkup starije periodike iz spomenutog perioda, kao i njenu digitalizaciju, čineći spomenute časopise dostupnim i široj čitateljskoj javnosti. Prestankom radnog odnosa i odlaskom u zasluženu mirovinu brojni uposlenici najčešće svoje knjige poklanjaju biblioteci Orijentalnog instituta.

Razmjena publikacija

Svoja izdanja Orijentalni institut distribuira kako u zemlji, tako i u inostranstvu. Kroz razmjenu sa domaćim i inostranim naučnim institucijama, biblioteka Orijentalnog instituta svakodnevno obogaćuje svoj knjižni fond, ali i kroz kupovinu pojedinih izdanja neophodnih za naučnih rad. Svoja izdanja Orijentalni institut distribuira na 62 adrese ustanova u Bosni i Hercegovini, 30 u regiji, te 32 u zemljama Evropske unije, SAD-a, Turske i Jordana. Dio svojih izdanja povremeno se poklanja i drugim bibliotekama u osnivanju. Iako je usljed ratnih okolnosti razmjena bila prekinuta, ona je postepeno uspostavljena kako u zemlji tako i u inozemstvu. Po broju institucija s kojima Institut ima tu vrstu saradnje dostignut je prijeratni nivo.

Skupovi Orijentalnog instituta

Osim kroz navedene oblike prezentiranja naučnih rezultata, Orijentalni institut, samostalno ili u suorganizaciji sa drugim naučnim institucijama, organizira naučne skupove, konferencije, simpozije, okrugle stolove i druge vrste naučnih sadržaja. Na prvom mjestu ističemo, za Institut dva vrlo važna skupa organizovana u povodu 60 i 65 godina postojanja rada Orijentalnog instituta. Prvi skup održan je u Bošnjačkom institutu krajem 2010. (1. i 2. 11. 2010) pod naslovom *Kulturno-historijski tokovi u Bosni 15.-19. stoljeća*. Drugi skup povodom godišnjica Instituta u navedenom periodu održan je 15., 16. i 17. maja 2015. godine. Ovim drugim skupom obilježene

su dvije godišnjice, šezdesetpet godina rada i djelovanja Orijentalnog instituta, ali i 23 godine od spaljivanja (17. maja 1992) zgrade, uključujući i bogatu arhivsku i rukopisnu građu. Iz navedenih razloga, skup je i održan upravo na dan, za regionalnu nauku i kulturu neupitne znanstvenoetičke tragedije, u sali Rektorata Univerziteta u Sarajevu. Osim izlaganja, upriličena je i izložba rukopisa, te promocija izdanja Orijentalnog instituta publiciranih nakon 2010. godine. Promocije izdanja održane su u Sarajevu i Mostaru.

Orijentalni institut u Sarajevu, u suorganizaciji sa Fakultetom islamskih nauka, Filozofskim fakultetom u Sarajevu i Naučnoistraživačkim institutom "Ibn Sina" Sarajevo organizator je Međunarodnog naučnog skupa *Mjesto i uloga derviških redova u Bosni i Hercegovini – povodom godine Dželaluddina Rumija - 800 godina rođenja*. Skup je održan 13. i 14. 12. 2007. godine na Fakultetu Islamskih nauka u Sarajevu. Naredne godine početkom mjeseca juna (05.06. 2008) u suorganizaciji sa Ohio State University's Department of Near Eastern Languages and Cultures, održana je konferencija pod naslovom *Conversion to Islam and Islamization in the Early Ottoman Balkans*. Na ovoj konferenciji sudjelovali su naučnici iz SAD-a, Kanade, Nizozemske, Bugarske, Makedonije, Turske, Albanije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U saradnji sa Akademijom nauka i umjetnosti BiH, Filozofskim fakultetom u Sarajevu, Institutom za istoriju Sarajevo, Orijentalni institut je suorganizator *Međunarodnog okruglog stola "Naučno djelo akademika Branislava Đurđeva"*, održanog 4. decembra 2009. godine. Međunarodni okrugli sto pod naslovom *Naseljavanje muhadžira iz Srbije u Bosnu*, održan je Bosanskom Šamcu 4. jula 2012. godine u povodu "150 godina od naseljavanja muhadžira iz Srbije u Bosnu». Organizatori ovog skupa bili su Orijentalni institut i Institut za istoriju. Godine 2013. u suorganizaciji sa Odsjekom za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu, te Bošnjačkog instituta organizovana je višednevna naučna konferencija pod nazivom 6th Biennial Convention of the Association for the Study of Persianate Societies. Naučni i stručni saradnici Orijentalnog instituta ostvarili su zapažen nastup na navedenoj konferenciji koja je okupila više od tristo istraživača i profesora iz preko trideset zemalja svijeta koji se bave izučavanjem perzijskog jezika, kulture i književnosti van područja današnjeg Irana.

Učešće saradnika na drugim skupovima

Uposlenici instituta sudjeluju u skupovima koje organiziraju druge institucije, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Teško je nabrojati sve u proteklom periodu, ali ćemo istaći barem one najznačajnije. Međunarodni simpozijum o turskim arhivima (*International Symposium on Turkish Archives*) održan je u Istanbulu 17-19. novembra 2005. godine, a 2012. godine 21-23. novembra također u Istanbulu *International Congress of "The Ottoman Geopolitics Management of Cultural Archive Heritage and*

Role of Land Registry Archives”. Na oba ova navedena skupa sudjelovali su uposlenici Orijeentalnog instituta. U organizaciji Centra za istraživanje islamske historije, umjetnosti i kulture (Research Centre for Islamic History, Art and Culture - IRCICA) iz Istanbula, nakon 2000. godine održana su četiri velika naučna skupa o *Islamskoj civilizaciji na Balkanu*; u Tirani (2003), Bukureštu (2006), Skopju (2010) i Sarajevu (2015). Na svim navedenim skupovima participirali su saradnici Instituta. Treba istaći također i neke druge, za ono čime se bavi Institut, važne skupove. To su: *International Symposium on the Ottoman Foundations and Monuments in the Balkans* (Istanbul, 9-11 may 2012), *550 Yilin izinde Bosna-Hersekte Osmanli Mirasi, Ulu-slararasi Tarih Sempozyumu/In Research of 550 Years The Ottoman Legacy in Bosnia-Herzegovina, International History Symposium*, Istanbul, 08-10 Kasim/08-10 November 2013” i najzad jedan drugi održan u Dohi 19-20 Novembra 2014. godine o *Arapsko-balkanskim odnosima (Arab-Balkan Relations)*, zatim konferencija u organizaciji Britanske asocijacije za islamske studije *The second annual conference of the British Association for Islamic Studies*, održanoj u Londonu, 13-15 april 2015. godine, participirali su uposlenici Orijeentalnog instituta. Ovdje su istaknuti samo neki od brojnih skupova u kojima su participirali uposlenici Orijeentalnog instituta. U povodu desete godišnjice smrti velikana bosanskohercegovačke arabistike, krajem (26.12.) 2013. godine u Bošnjakom institutu u Sarajevu, upriličen je *Čas sjećanja na Teufika Muftića*.

Usprkos svim poteškoćama pred kojima sa našao 1992. godine, Orijeentalni institut je uspio preživjeti, u segmentima u kojima je to bilo moguće ublažiti posljedice stradanja, te nastaviti svoj uspješan rad. Stvorene su kadrovske pretpostavke, a jedan od važnih zadataka u perspektivi bit će stvaranje materijalnih pretpostavki, posebno obogaćivanje arhivskog fonda, kao važnog preduvjeta za ispunjenje osnovne misije i zadataka Orijeentalnog instituta definiranih osnivačkim aktom prije 65 godina.